

BOSHLANGICH BOLAJAK O'QITUVCHILARNING INTELEKTUAL SALOHİYATINI OSHIRISHDA INNOVASION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Najmiddinova Sarvara, Olimjonova Zarnigor
O'zbekiston Davlat San'at va Madaniyat Institutining
Farg'ona Mintaqaviy filiali talabalari

Annotatsiya: Yosh avlodni tarbiyalash nozik, nihoyatda katta diqqat e'tiborni talab qiladigan jarayon. Shunday ekan, o'qituvchi o'quchi yoki talabaning shakllanish jarayoni zo'r havas va sinchkovlik bilan kuzatish lozim. Ushbu maqolada ham o'qituvchi pedagogik jarayonda barqaror ekan, pedagogik bilim va mahorat egasi bolishi lozimligi shuningdek, o'qituvchi pedagogik hodisalarning mohiyatini va dialektikasini, pedagogik mehnat metodi, kasb va texnologiyasini va professional pedagogikani tushunib yetishi alohida takidlangan. Maqolaning birinchi qismida ushbu jarayonda pedagogic talimning ahamiyati, interfaol usullardan foydalanishda darning maqsadi aniq namoyon qilinishi hamda ko'zlangan natijaga sifatli va tez erishilishi haqida gap boradi. Bundan tashqari maqaloda talim tizimida axborot texnologiyalarini afzalliklari shuningdek, kompyuterlar va axborot kommunikatsiya vositalarining qo'llanilishi, o'quchilarning ular bilan bemalol ishlay olishlari pedagogik jarayondagi eng muhimligi ham takidlangan. Va yana pedagogik bilim va mahorat egasi bo'lgan o'qituvchi, avvalo, pedagogika fanining metodologik asoslarini, shaxs rivojlanishining qonuniyatlari va omillarini, kadrlar tayyorlash milliy dasturining mohiyati, maqsad va vazifalarini bilishi keraligi, ta'lim tizimida mehnat qilayotgan pedagoglarning ko'pchilligi ta'lim va tarbiya jarayonida pedagogik mahoratning zaruriyati va ahamiyatini alohida etirof etilgan.

Kalit so'zlar: Pedagogika, texnologiya, Innovatsiya.

Pedagogik yangilik Inson shasi kamolatida manaviy bilimlar bilan birga dunyoviy ilmlarning ham oz ornini bor. To'g'ro, o'zbek pedagogikasining manaviy-marifiy yonalishlarida milliy urf-odatlarimiz, etiqodimiz, dinimiz asosidagi tarbiya usullaridan keng foydalaniladi.

Yani ustoz-shogird ananasi buning yorqin isbotidir. Bu metodning mazmuni shundan iboratki, oquchi oziga munosib ustoziga shogirdga tushib uning garashlarini, bilimlarini egallaydi. Yoki manaviy darslarda buyuk ajdodlarimizning gavharga teng boy merosi organiladi. Xuddi shunday dunyoviy bilimlarni, ayniqsa rivojlanib borayotgan fan texnikaning yangi bosqichi-innovatsion texnologiyalarni egallashda esa albatta ushbu texnikalarning usuli va gollanmasini puxta o'rganish lozim. Shunday ekan pedagogic tenologiya bu jarayonda asqotadi. Xo'sh, pedagogik texnologiya

nima? O'quvchilarning intellektual salohiyatini oshirishda innovasion texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati qanday?

Darhaqiqat, ta'lim tizimida mehnat qilayotgan pedagoglarning ko'pchilligi ta'lim va tarbiya jarayonida pedagogik mahoratning zaruriyati va ahamiyatini tobora chuqur anglab bormoqdalar. Bugun biz yangi texnologiyalarga sarflayotgan mablag'lar qay darajada o'zini oqlashini va axborot hamda masofaviy ta'limni rivojlantirishga qanday ta'sir ko'rsatishini yetarli darajada bilishlari shart. Ko'p hollarda "ta'limning kompyuter texnologiyalari" iborasi "axborot texnologiyalari" iborasi bilan almashtirib yuboriladi. Bu orinda asosiy an'anaviy pedagogik texnologiyalardan farqli kompyuter tarmoglariga ulangan, dasturlashtirilgan, xalqaro aloqalarni ham ta'minlashiga godir tizim azarda tutilgan. Bu holat so'nggi yillarda jamiyat hayotida kompyuterlarning ahamiyati ortib borishi, milliy iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida turli xil axborotlarga nisbatan ehtiyojning kuchayishi bilan izohlanadi. Ongga yetib kelayotgan axborotlar shaxsning mavjud madaniy - marifiy muhitgamoslashuvi jarayonida qay tarzda aks yetilishini bilishimiz va shunga mos tarzda ta'lim - tarbiya muassasalarida o'quv dasturlari va jihozlariga nisbatan talablarni ishlab chiqishimiz lozim. Nihoyat ular "axborot asri" deb e'tirof etilayotgan adabiyotlarda "Yangi tartibqoida", "Yangilik", "Innovatsiya" tushunchalarining ma'noviy mazmun kasb etadi. Yangilik - bu texnik, texnologik ixtiro va yutuqlardan amaliy foydalanishdir. U pedagogik katigoriya sifatida ta'limga yangilik kiritishni anglatadi, usullar, vositalar, yangikonsepsiyalar, yangi o'quv dasturlari, tarbiya usullari va boshqalarni kiritish hamdanqo'llashdir. Hozirda mamlakatimizda mutaxassislarning ilmiy salohiyatini birlashtirishimkoniyalar yetarli darajada, chunki nazariya va amaliyot birligining ta'minlashipedagogik texnologiyaning asl mohiyatini aniqlashga yo'l ochadi. Endilikda ta'lim - tarbiyaning maqsadi butunlay yangilanadi, unga mosholda mazmun ham, pedagogik jarayon ham yangilanishi bilan inson faoliyati chegarasi nihoyatda kengayib borayapti, auditoriyada o'qitish imkoniyatlari katta bo'lgan yangi texnologiyalar (sanoat, elektron, axborot) kirib kelmoqda. Ro'y berayotgan sifat o'zgarishlari shundan dalolat beradiki, bugungi kunda "O'rganish" ning birlamchi jarayonlarinian'anaviy metodik va o'qitish vositalari golipiga sig'may o'qituvchining individual qobiliyatlariga mos kelmay qoldi. Yangi metodikalarni tala etadigan texnikaviy, axborotli, poligrafik, audiovisual vositalar mavjudki, ular zamonaviy pedagogik texnologiyani real voqe'likka aylantirmoqda.

Avvalo, oquvchilar intellektual salohiyatini oshirishda bolajak oqituvchilarni innovation texnologiyalardan foydalanish borasidagi bilimlarini oshirish lozim.

Shuni takidlash kerakki, pedagogic texnologiya bu talim shakllarini samaradorligini oshirish vazifasini qoyadigan texnik va shaxsiy resurslarni va ularning bog'liqlik hisobga olgan holda, oqitish va bilimlarni ozlashtirishning butun jarayonini yaratish, qo'llash va aniqlashning tizimli usuli.

Фойдаланилган адабиётлар рo'yxати:

1. Алишер Навоий, Махбуб-ул кулуб, Асарлар. 15 томлик. 13том. -Тошкент, Адабиёт ва санъат нашриёти.
2. www.ziyounet.uz
3. Sayidaxmedov N. Yangi pedagogiktexnologiya mohiyati va zamonaviy loyihasi. - T.: Ta'lim markazi, 1999. - 55 b.
4. Sayidaxmedov N. Pedagogik amaliyotda yangi texnologiyalarni qo'llash namunalari. -T.: RTM, 2000. - 46 b.
5. Saliyeva Z. Pedagogika kollejlari o' quy jarayoniga ta 'limiy texnologiyalarni tatbiq etish. - T.: "Fan va texnologiya" nashriyoti,2009